

Но ако той е забравилъ личността за дѣлото, тънките цѣнители на мъжката красота, вѣнецътъ на Вселенната и нейната милость — жената, по натура чувствителна къмъ рѣдките щедрости на Твореца, не е могла да остане равнодушна прѣдъ единъ рѣдкъ образъ. Годината 1875. бѣ заварила Ботйова въ пълень мъжки разцвѣтъ: онази класическа хубость, за която тѣй често разправя българската мелодична пѣсенъ, била въплотена въ поета, въ неговата походка, въ неговиятъ хармонично развитъ станъ, въ неговата юнашка снага и въ неговия замѣчанъ ликъ. Ние имаме прѣдъ себе си 2—3 портрета на Ботйовъ отъ разни епохи и тоя отъ послѣдната година, ние сме слушали разказитѣ и на съврѣменници, живѣли дълго врѣме съ нашия човѣкъ. И тѣбъва да се признае, че словеснитѣ отзиви въ нищо не противорѣчатъ на впечатлѣнията, които изпитваме, когато съзерцаваме тритѣ снимки на единъ и сщцъ образъ. Архитектурата на поета е идеална въ пълна смисълъ на тая дума. Оная висша хармония, която грѣцкитѣ художници търсѣха въ човѣшкото тѣло и се мъчеха да постигнатъ чрѣзъ студениятъ мраморъ, който тѣй малко говори на душата, колкото повече изкушава окото; оная върховна дружба между идеала и условнитѣ форми, които добива той чрѣзъ помощта на неодушевенната материя и чиличения млатъ, — творчата природа вложила въ физическия станъ на българскиятъ поетъ и въ неговата горѣща кръвь. Съ своето гладко и високо чело, подъ което се побираше мисълъта на цѣло едно бждаше; съ своитѣ тънки като пиявици и черни като смола вѣжди, подъ които падатъ двѣ очи — двата свѣтилника на България; съ своя орловъ носъ и съ своята буйна коса, свѣтла като душата на свѣтець; съ своя духъ и съ жеста на своето чувство, великодушно колкото богатата усмивка или лютото проклятие, които сж излизали изъ неговитѣ божественни уста — Христо Ботйовъ бѣше единъ принципъ, който живѣше...